

TRGOVAČKI SUD **Seine**,
presude od 9.V.1955.

Sté commerciale industrielle africaine
c/a Comptoir franco-guineen

Kupoprodaja CIF - Naznačenje broda - Posljedice - Raskid zbog
krivnje kupca

Prodavalac, koji kupca obavijesti o imenu broda, na koji je roba ukrcana, koja je prodana CIF, nema namjeru da ugovor pretvori u kupoprodaju preko naznačenog broda. Takva obavijest može uslijediti zbog posebnih uvjeta konkretne kupoprodaje /kao na pr. kod kupoprodaje kave iz prekomorskih zemalja/. Kupac nema pravo samovoljno jednostrano raskinuti ugovor iz razloga, što podatak o imenu broda nije ispravan. Radi se o običnoj grešci, za koju je u ugovoru bilo predviđeno da nema za posljedicu mogućnost poništenja ugovora. Ako su i prodavalac i kupac spremni na raskid ugovora, treba - pod navedenim uvjetima - odlučiti, da se raskid izvrši na teret kupca, jer je prodavalac izvršio svoje ugovorene obveze.

/DMF 1956., str.630/

S.B.

Bilješka.- U gornjoj presudi navedena kupoprodaja preko naznačenog broda /francuski la vente par navire designé/ je jedan stariji tip pomorske kupoprodaje, koja je prethodila savremenim CIF i FOB kupoprodajama. Bitni elementi ovog ugovora, koji je odgovarao uvjetima plovidbe na jedra, jesu: prodavalac je dužan kupcu navesti ime broda, na koji je ukrcao teret; rizik za robu prelazi na kupca u času dolaska broda na odredište; ako roba slučajno propadne tokom putovanja prodavalac ne mora poslati drugu robu; kupac mora platiti robu prema stanju, u kakvom je stigla na odredište.

Premda se ovaj tip kupoprodaje danas uglavnom više ne upotrebljava, ipak stranke i u ugovorima CIF ugovaraju neke njegove elemente. Ovo biva na način, da se ugovori, da kupac ne će biti dužan platiti robu, koja je doduše ukrcana prema uvjetima ugovora, ali nije uopće stigla na odredište. Uobičajena formula za takvo ugovaranje u engleskim i američkim ugovorima glasi: "Contract to be void for any portion shipped but not arriving." - "Ugovor će biti poništen za svaki dio robe, koji je ukrcan, ali nije stigao na odredište."

I danas ima slučajeva, da pojedini tipski ugovori u cijelosti ili djelomično sadržavaju uvjete ove kupoprodaje. Tako na pr. ugovor "Incorporated Oil Seed Association" pod klauzulom "sound delivered" ili "Chambre arbitrale et de conciliation de grains et graines d'Anwers" s klauzulom "sur bonne arrivé."

B. J.